

ปีที่ 5 ฉบับที่ 51 : 27 ธันวาคม 2545 <http://epid.moph.go.th/>

วิทยาลัยทันต Zahn ระบาดวิทยา

“ศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสากลในด้านมาตรฐานงานระบาดวิทยา ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายใน และนานาชาติ สร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา ป้องกันโรค ภัย และส่งเสริมสุขภาพของประชาชน”

สารบัญ

ก้าวทันโรค

- รายงานอุบัติเหตุนาคนส่งช่วงเทศกาลปี
ใหม่ 27 ธค.2544-2 มค.2545 822
- สถานการณ์โรคไข้เลือดออก 828

ข้อมูลรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวัง

โรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วน 829

สัปดาห์ที่ 51 (วันที่ 15 - 21

ธันวาคม 2545)

แผนภูมิโรคไข้เลือดออก 835

สรุปข่าวการระบาด 837

(วันที่ 15 - 21 ธันวาคม 2545)

บันทึกท้ายบท 840

.....
ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวัง

และการควบคุมป้องกันโรค

โปรดช่วยกันตรวจสอบจำนวนและความถูกต้อง

และส่งให้ทันตามกำหนดเวลา

.....

โปรดส่งรายงานให้สำนักระบาดวิทยา

ภายในเข้าวันอังคาร

สัปดาห์ที่ 51 ระหว่างวันที่ 15 - 21 ธันวาคม 2545

ส่งรายงานข้อมูลเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วน

ทันตามกำหนดเวลา

สัปดาห์นี้ 57 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 75

ก้าวทันโรค

รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง

ช่วงเทศกาลปีใหม่ 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

สมชาย เวียงพิทักษ์

somwieng@health.moph.go.th

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง

สาธารณสุข ได้จัดตั้งระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บในระดับ

จังหวัดร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับ

พัฒนาบริการผู้บาดเจ็บ และระบบส่งต่อในจังหวัด โดยวิธี

รวบรวมข้อมูลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ถูกพิษ ถูกทำร้ายและ

ทำร้ายตนเอง ที่มารับบริการ ณ ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล

ขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานครและในภาคต่างๆ ของ

ประเทศไทย ในช่วงเทศกาลปีใหม่ ระหว่างวันที่ 27

ธันวาคม พ.ศ.2544 ถึงวันที่ 2 มกราคม พ.ศ.2545

ได้รับข้อมูลจากโรงพยาบาลในเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บ

รวม 24 แห่ง

รายงานผู้บาดเจ็บในช่วงเทศกาลปีใหม่ จากแบบบันทึกข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บ (IS.) เฉพาะบาดเจ็บรุนแรง(เสียชีวิตหรือต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล) ทุกสาเหตุรวม 3,277 ราย ตาย 214 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 6.5 สาเหตุการบาดเจ็บและการเสียชีวิตที่สำคัญจาก 19 สาเหตุ คือ อุบัติเหตุการขนส่งสูงสุดรวม 2,153 ราย (ร้อยละ 65.7) สาเหตุการบาดเจ็บรองลงมา ได้แก่ อุบัติเหตุ/พลัด/ตก/หกล้ม 335 ราย (ร้อยละ 10.2) ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ 321 ราย (ร้อยละ 9.8)

ในจำนวนผู้บาดเจ็บที่เสียชีวิตทั้งหมด 214 ราย เป็นผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่งสูงสุด 153 ราย (ร้อยละ 71.5) รองลงมาจากการถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ 22 ราย (ร้อยละ 10.3) อุบัติเหตุพลัด/ตก/หกล้ม 16 ราย (ร้อยละ 7.5) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สาเหตุการบาดเจ็บและตาย 5 ลำดับแรก ของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน)

โรงพยาบาลในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

	สาเหตุของการบาดเจ็บ	จำนวนบาดเจ็บ	ร้อยละ	สาเหตุของการตาย	จำนวนตาย	ร้อยละ
1	อุบัติเหตุการขนส่ง	2,153	65.7	1 อุบัติเหตุการขนส่ง	153	71.5
2	อุบัติเหตุ พลัด ตก หรือ หกล้ม	335	10.2	2 ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ	22	10.3
3	ถูกทำร้ายด้วยวิธีต่างๆ	321	9.8	3 อุบัติเหตุ พลัด ตก หรือ หกล้ม	16	7.5
4	อุบัติเหตุแรงเชิงกล วัตถุสิ่งของ	253	7.7	4 ทำร้ายตัวเองด้วยวิธีต่างๆ	9	4.2
5	ทำร้ายตัวเองด้วยวิธีต่างๆ	85	2.6	5 ไม่ทราบสาเหตุและเจตนา	5	2.3
6	อื่นๆ	130	4.0	6 อื่นๆ	9	4.2
	รวม	3,277	100.0	รวม	214	100.0

อัตราป่วยตายจากอุบัติเหตุการขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 7.1 ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่งเป็นหญิงน้อยกว่าชาย อัตราส่วน หญิงต่อชายเท่ากับ 1 : 4 (406 : 1,747) กลุ่มอายุ 15 - 29 ปี บาดเจ็บมากที่สุด โดยมีสัดส่วนสูงร้อยละ 53.9 ของผู้บาดเจ็บทั้งหมด (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุขนส่ง ของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จำแนกตามเพศ

และกลุ่มอายุ โรงพยาบาลในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

กลุ่มอายุ ปี	ชาย		หญิง		รวม			
	บาดเจ็บ	ตาย	บาดเจ็บ	ตาย	บาดเจ็บ	ร้อยละ	ตาย	ร้อยละ
0<1 ปี	2				2	0.1	0	0.0
1<5 ปี	24	1	13		37	1.7	1	0.7
5<10 ปี	35	1	20		55	2.6	1	0.7
10<15 ปี	79	3	31	1	110	5.1	4	2.6
15<20 ปี	333	24	69	2	402	18.7	26	17.0
20<25 ปี	352	20	49	3	401	18.6	23	15.0
25<30 ปี	306	18	51	2	357	16.6	20	13.1
30<35 ปี	141	17	28	2	169	7.8	19	12.4
35<40 ปี	140	11	34	3	174	8.1	14	9.2
40<45 ปี	110	12	34	3	144	6.7	15	9.8
45<50 ปี	76	7	29	2	105	4.9	9	5.9
50<55 ปี	46	6	19	1	65	3.0	6	3.9
55<60 ปี	44	3	13	1	57	2.6	4	2.6
60 ปี +	59	8	17	4	76	3.5	12	7.8
ไม่ทราบ	4	1			4	0.2	1	0.7
รวม	1,747	131	406	22	2,153	100.0	153	100.0

34.5) รองลงมา กลุ่มนักเรียนนักศึกษา (ร้อยละ 18.7) และกลุ่มเกษตรกร (ทำสวน ทำไร่ ร้อยละ

16.9) ไม่มีอาชีพ (ร้อยละ 7.2) อาชีพค้าขายหรือนักธุรกิจ เสียชีวิตจากการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง ร้อยละ 10 รองลงมาคือ ข้าราชการ ร้อยละ 8.5 ไม่มีอาชีพ (ร้อยละ 8.4)

อวัยวะที่บาดเจ็บรุนแรงในแต่ละคนที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่งสูงสุด ได้แก่ แขนขา มือและเท้า (ร้อยละ 37.7) รองลงมาศีรษะและคอ (ร้อยละ 33.3) อวัยวะที่บาดเจ็บรุนแรงในแต่ละคนที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุการขนส่ง สูงสุด ส่วนศีรษะและคอ (ร้อยละ 75.2) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การบาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามหมวดอวัยวะที่บาดเจ็บรุนแรงสูงสุดในแต่ละคน โรงพยาบาลในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

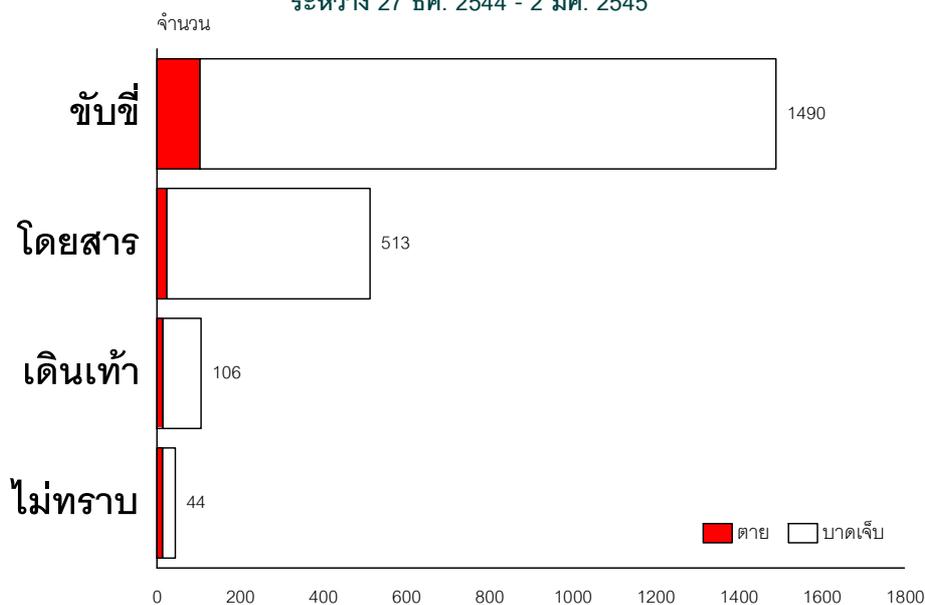
อวัยวะที่บาดเจ็บ *	บาดเจ็บ		ตาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
Extremities	812	37.7	6	3.9
Head/Neck	716	33.3	115	75.2
External	143	6.6	1	0.7
Face	98	4.6	0	0.0
Abdomen	77	3.6	8	5.2
Thorax	61	2.8	11	7.2
ไม่ทราบ	246	11.4	12	7.8
รวม	2,153	100.0	153	100.0

* นิยามจาก CONDENSED CHART (AIS 85)

ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุการขนส่ง ส่วนใหญ่เป็นผู้ขับขี่ (ร้อยละ 69.2) ผู้โดยสารยานพาหนะ (ร้อยละ 23.8) คนเดินเท้า เสียชีวิตจากการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่งสูงถึงร้อยละ 13.2 (รูปที่ 1)

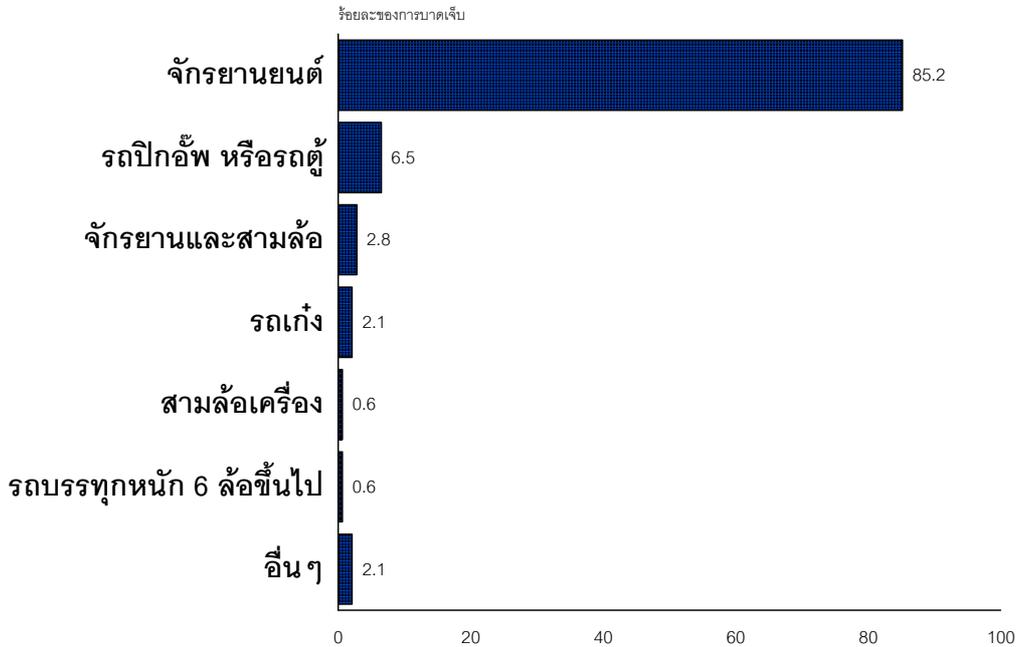
รูปที่ 1 การบาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จากอุบัติเหตุขนส่ง

จำแนกตามสภาพการเดินทางขณะเกิดอุบัติเหตุ รพ.ในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545



ผู้บาดเจ็บรุนแรง ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้รถจักรยานยนต์ มีสัดส่วนสูงร้อยละ 85.2 ของผู้บาดเจ็บทุกประเภท (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 การบาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จากอุบัติเหตุขนส่ง ของผู้ขับขี่และผู้โดยสาร
จำแนกตามประเภทพาหนะของผู้บาดเจ็บ รพ.ในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545



ผู้ขับขี่ยานพาหนะที่บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุการขนส่ง คีมเคื่องคีมที่มีแอลกอฮอล์ เฉลี่ยร้อยละ 53.9 รายงานสูงสุดจาก รพ.สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี (ร้อยละ 77.9) รองลงมา รพ.ลำปาง (ร้อยละ 74.6) และรพ.เชียงรายประชานุเคราะห์ (ร้อยละ 74.4) ผู้ขับขี่ยานพาหนะที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุการขนส่งคีมเคื่องคีมที่มีแอลกอฮอล์ เฉลี่ยร้อยละ 50.0 สูงสุดจากรพ.พุทธชินราช พิษณุโลก รพ.สุรินทร์ รพ.เชียงรายประชานุเคราะห์ รพ.อุตรดิตถ์ รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ปราจินบุรี และรพ.หาดใหญ่ (ร้อยละ 100)

ผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่บาดเจ็บรุนแรง ส่วนใหญ่ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 92.8 และผู้เสียชีวิตทั้งหมด (ร้อยละ 100) พบผู้บาดเจ็บสูงสุดจาก รพ.อุตรธานี รพ.ระยอง รพ.พระนั่งเกล้า นนทบุรี และ รพ.พระนครศรีอยุธยา (ร้อยละ 100) และเป็นที่น่าสนใจว่าผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่เสียชีวิต จากโรงพยาบาลส่วนใหญ่ 20 แห่ง จากทั้งหมด 24 แห่ง (ร้อยละ 83.3) ไม่สวมหมวกนิรภัยทุกราย ยกเว้น รพ.เลิดสิน รพ.ราชบุรี รพ.นครปฐมและรพ.นครราชสีมา (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 พฤติกรรมเสี่ยงของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามการใช้แอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่พาหนะ และการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ โรงพยาบาลในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545

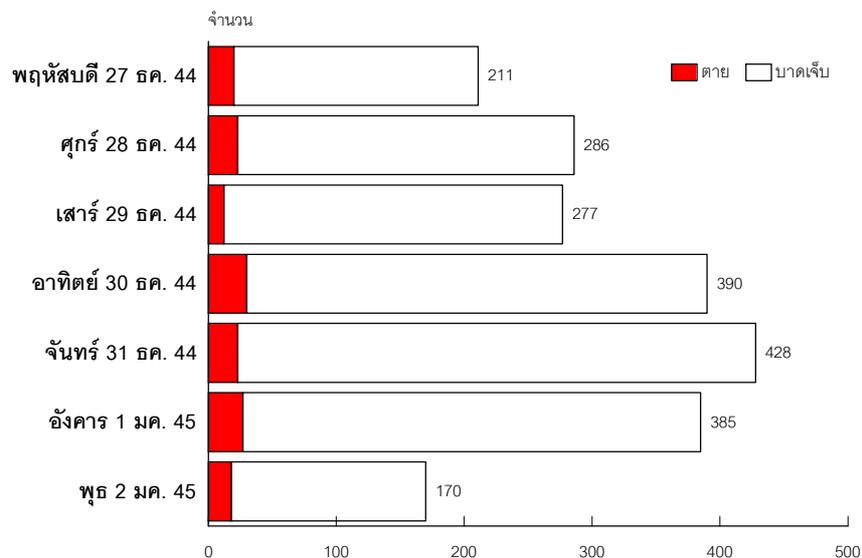
รพ.โครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด	ผู้ขับขี่พาหนะที่ใช้แอลกอฮอล์								ผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่สวมหมวกนิรภัย							
	บาดเจ็บ				ตาย				บาดเจ็บ				ตาย			
	ใช้	ROW%	ไม่ใช้	ROW%	ใช้	ROW%	ไม่ใช้	ROW%	สวม	ROW%	ไม่สวม	ROW%	สวม	ROW%	ไม่สวม	ROW%
1 นครราชสีมา	85	67.5	41	32.5	5	50.0	5	50.0	15	8.7	158	91.3	1	9.1	10	90.9
2 นครศรีธรรมราช	6	10.3	52	89.7	0	0.0	5	100.0	9	13.0	60	87.0	0	0.0	7	100.0
3 ลำปาง	47	74.6	16	25.4	1	50.0	1	50.0	3	4.2	68	95.8	0	0.0	3	100.0
4 ราชบุรี	12	52.2	11	47.8	0	0.0	0	0.0	5	17.2	24	82.8	0	0.0	0	0.0
5 สวรรค์ประชารักษ์	53	64.6	29	35.4	2	33.3	4	66.7	10	11.5	77	88.5	0	0.0	6	100.0
6 ยะลา	6	30.0	14	70.0	1	50.0	1	50.0	2	8.0	23	92.0	0	0.0	3	100.0
7 พระปกเกล้า จันทบุรี	29	64.4	16	35.6	0	0.0	0	0.0	3	5.6	51	94.4	0	0.0	1	100.0
8 เขียงรายประชาชนอุบลราชธานี	64	74.4	22	25.6	1	100.0	0	0.0	1	1.1	94	98.9	0	0.0	3	100.0
9 หาดใหญ่	18	48.6	19	51.4	1	100.0	0	0.0	6	11.8	45	88.2	0	0.0	2	100.0
10 ขอนแก่น	56	54.4	47	45.6	3	75.0	1	25.0	10	8.2	112	91.8	0	0.0	6	100.0
11 อุตรธานี	74	70.5	31	29.5	9	75.0	3	25.0	0	0.0	118	100.0	0	0.0	10	100.0
12 เลิดสิน	4	26.7	11	73.3	0	0.0	0	0.0	4	26.7	11	73.3	0	0.0	0	0.0
13 นครรัตนราชธานี	3	42.9	4	57.1	0	0.0	0	0.0	6	75.0	2	25.0	0	0.0	1	100.0
14 ระยอง	23	60.5	15	39.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	44	100.0	0	0.0	1	100.0
15 เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ปราจีนบุรี	24	50.0	24	50.0	1	100.0	0	0.0	5	10.2	44	89.8	0	0.0	1	100.0
16 สุราษฎร์ธานี	27	39.1	42	60.9	0	0.0	1	100.0	2	2.3	84	97.7	0	0.0	1	100.0
17 ตรัง	21	50.0	21	50.0	0	0.0	2	100.0	2	4.3	45	95.7	0	0.0	2	100.0
18 พุทธชินราช พิษณุโลก	41	64.1	23	35.9	4	100.0	0	0.0	5	6.9	67	93.1	0	0.0	5	100.0
19 อุตรดิตถ์	35	72.9	13	27.1	1	100.0	0	0.0	3	4.8	59	95.2	0	0.0	1	100.0
20 สรรพสิทธิ์ประสงค์ อุบลราชธานี	102	77.9	29	22.1	5	83.3	1	16.7	10	7.4	125	92.6	0	0.0	5	100.0
21 สุรินทร์	37	68.5	17	31.5	1	100.0	0	0.0	5	7.0	66	93.0	0	0.0	1	100.0
22 นครปฐม	30	48.4	32	51.6	2	50.0	2	50.0	12	15.6	65	84.4	3	42.9	4	57.1
23 พระนังเกล้า นนทบุรี	8	53.3	7	46.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0	20	100.0	0	0.0	1	100.0
24 พระนครศรีอยุธยา	11	45.8	13	54.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	24	100.0	0	0.0	1	100.0
มัยฐาน		53.9				50.0						92.8				100.0

* เรียงลำดับตามลำดับโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ

วันจันทร์ที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2544 เป็นวันที่มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการเกิดอุบัติเหตุการขนส่งมากที่สุด (ร้อยละ 19.9) รองลงมาวันอาทิตย์ที่ 30 ธันวาคม พ.ศ.2544 (ร้อยละ 18.1) และวันอังคารที่ 1 มกราคม พ.ศ.2545 (ร้อยละ 17.9) วันพุธที่ 2 มกราคม พ.ศ.2545 มีผู้บาดเจ็บรุนแรงที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุการขนส่งมากที่สุด (ร้อยละ 10.6) รองลงมาวันพฤหัสบดีที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2544 (ร้อยละ 9.5) และวันศุกร์ที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2544 (ร้อยละ 8.0) (รูปที่ 3)

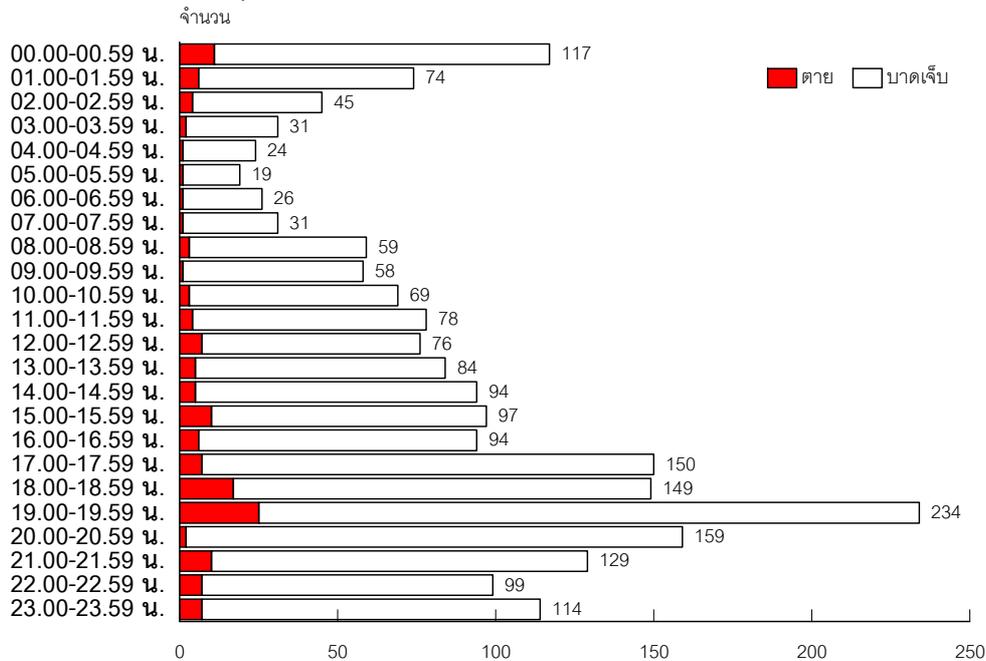
รูปที่ 3 จำนวนบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุขนส่ง ของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน)

จำแนกตามวันที่เกิดเหตุในสัปดาห์ รพ.ในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545



ช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุรถชนสูงที่สุดคือเวลา 19 นาฬิกา (ร้อยละ 10.9) รองลงมาคือเวลา 20 นาฬิกา (ร้อยละ 7.4) และเวลา 17 นาฬิกา (ร้อยละ 7.0) ช่วงเวลาที่ผู้บาดเจ็บรุนแรงเสียชีวิตสูงสุด คือเวลา 18 นาฬิกา (ร้อยละ 11.4) รองลงมาคือเวลา 19 นาฬิกา (ร้อยละ 10.7) และเวลา 15 นาฬิกา (ร้อยละ 10.3) (รูปที่ 4)

รูปที่ 4 จำนวนบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุรถชนของผู้บาดเจ็บรุนแรง(ตายหรือเป็นผู้ป่วยใน) จำแนกตามช่วงเวลาที่เกิดเหตุ รพ.ในโครงการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ระหว่าง 27 ธค. 2544 - 2 มค. 2545



อุบัติเหตุรถชนสูงเป็นสาเหตุการบาดเจ็บและเสียชีวิตที่สำคัญที่สุดในช่วงเทศกาลปีใหม่ ลักษณะของประชากรกลุ่มเสี่ยงเป็นชายมากกว่าหญิง กลุ่มอาชีพเป็นผู้ใช้แรงงาน นักเรียน/นักศึกษา และเกษตรกร รวมทั้งอาชีพค้าขายหรือนักธุรกิจ และข้าราชการ ที่เสียชีวิตจากการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุรถชนสูงในช่วงเทศกาลปีใหม่ ผู้ใช้รถจักรยานยนต์มีส่วนสูงสุดในอุบัติเหตุรถชนสูง ผู้ขับขี่ที่บาดเจ็บรุนแรงหรือเสียชีวิตมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่ยานพาหนะสูง และการไม่สวมหมวกนิรภัยในผู้ใช้รถจักรยานยนต์ เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บรุนแรงและเสียชีวิต

เพื่อลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นในช่วงเทศกาลปีใหม่นี้ ผู้ใช้รถจักรยานยนต์บนท้องถนนควรใช้หมวกนิรภัยอย่างถูกสุขลักษณะ ผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่ควรดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่หรือขณะขับขี่ยานพาหนะ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลในเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บ 24 แห่ง ซึ่งมีรายชื่ออยู่ในตารางที่ 4 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บฯ ครั้งนี้
เอกสารอ้างอิง

Civil ID,Schwab CW. **The Abbreviated Injury Scale,1985**
Revision: a condensed chart for clinical use. *J.Trauma.* 1988;28:87-80.

สถานการณ์โรคไข้เลือดออก

ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2545 จนถึงวันที่ 21 ธันวาคม 2545 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรค ไข้เลือดออก (DF+DHF+DSS) รวม 108,101 ราย อัตราป่วยเท่ากับ 173.49 ต่อประชากรแสนคน สูงกว่าสัปดาห์ก่อน 2,267 ราย (เป็นผู้ป่วยสัปดาห์นี้ 305 ราย และผู้ป่วยย้อนหลัง 1,962 ราย แสดงว่าในเดือนธันวาคมผู้ป่วยเริ่มลดลง ตาย 173 ราย เพิ่มจากสัปดาห์ก่อน 2 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.28

สัดส่วนผู้ป่วยไข้เด็งกี (DF) ร้อยละ 28.80 ไข้เลือดออก (DHF) ร้อยละ 68.60 และไข้เลือดออกซ็อก (DSS) ร้อยละ 2.60

จังหวัดที่มีอัตราป่วยเกิน 500 ต่อประชากรแสนคน 3 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 3.94 ได้แก่ จังหวัด ยะลา กระบี่ และ สุราษฎร์ธานี

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 400 - 499 ต่อประชากรแสนคน 3 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 3.94 ได้แก่ จังหวัด พัทลุง นครศรีธรรมราช และ พังงา

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 300 - 399 ต่อประชากรแสนคน 4 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 5.26 ได้แก่ จังหวัด สงขลา สตูล นราธิวาส และ ปราจีนบุรี

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 200 - 299 ต่อประชากรแสนคน 12 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 15.79 ได้แก่ จังหวัด ระยอง ตรัง จันทบุรี ขอนแก่น เพชรบูรณ์ กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ ปัตตานี บุรีรัมย์ อุตรดิตถ์ อุทัยธานี และ มหาสารคาม

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 100 - 199 ต่อประชากรแสนคน 32 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 42.10

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 50 - 99 ต่อประชากรแสนคน 16 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 21.05

จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่ำกว่า 50 ต่อประชากรแสนคน 6 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 7.89 ได้แก่ จังหวัดน่าน มุกดาหาร สิงห์บุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และ เชียงราย

กรุงเทพมหานคร อัตราป่วย 147.67 ต่อประชากรแสนคน

ภาคกลาง เขต 1, 2, 3 และ 4 อัตราป่วย 124.75, 61.08, 194.69 และ 144.62 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5, 6 และ 7 อัตราป่วย 207.12, 160.70 และ 111.62 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ภาคเหนือ เขต 8, 9 และ 10 อัตราป่วย 145.94, 158.08 และ 48.76 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ภาคใต้ เขต 11 และ 12 อัตราป่วย 396.41 และ 360.80 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

หมายเหตุ เนื่องจากข้อมูลจากสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา เร่งด่วน เป็นข้อมูลที่รายงานจากผู้ป่วยไข้เลือดออก (DF, DHF, DSS) และผู้ต้องสงสัย (Suspected case) ดังนั้นในสัปดาห์ก่อน จำนวนผู้ป่วย และอัตราป่วยบางจังหวัด อาจจะสูงกว่าสัปดาห์ปัจจุบันได้

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ป่วยจากจังหวัด เพราะภายหลังพบว่าผู้ต้องสงสัยนั้นไม่ได้ป่วยเป็นโรคไขเลือดออก

สรุปข่าวการระบาดที่ได้รับรายงานระหว่างวันที่ 15 – 21 ธันวาคม 2545

โดย อุบลรัตน์ นฤพนธ์จิรกุล และ ลัดดา ลิขิตยั้งวรา

กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

รายงานการเกิดโรค/การระบาดใหม่

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) จ. นครศรีธรรมราช 8 และ 3 ธ.ค. 2545	สศจ. นครศรีธรรม ราช 19 ธ.ค.2545	ได้รับรายงานผู้ป่วยเสียชีวิตโรคพิษสุนัขบ้า 2 ราย รายที่ 1 เพศชาย อายุ 44 ปี อาชีพรับจ้างทำสวนยาง อยู่บ้านเลขที่ 55/5 ม. 9 บ้านจำปาต.ถ้ำใหญ่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช เริ่มป่วยวันที่ 8 ธ.ค. 2545 อาการ ปวดเมื่อย คัน ชา บริเวณขา ขวาคั้งแต่โคนขาลงไป ต่อมามีอาการกลั้วน้ำ สิ้นไม่สูดลมและแสง รับการรักษาที่คลินิกเอกชน และส่งต่อรพช.ทุ่งสง ในวันเดียวกัน มีอาการกลืนลำบาก อ้าปากไม่ได้ ขากรรไกรกระตุก กลั้วน้ำกลั้วลม จึงส่งต่อรพม.นครศรีธรรมราช วันที่ 9 ธ.ค. 2545 และ เสียชีวิตวันที่ 11 ธ.ค. 2545 ผู้ป่วยมีประวัติถูกสุนัขกัดที่บริเวณหลังเท้าขวา ผิวหนังขาดเล็กน้อย เมื่อวันที่ 27 ก.ย.2545 หลังถูกกัดไม่ได้ทำความสะอาดแผล ไม่ได้ฉีดวัคซีน สุนัขที่กัดไม่มีเจ้าของ อายุประมาณ 1 ปี ไม่ทราบที่อยู่ ในวันเดียวกันได้กัดเด็กหญิงอายุ 9 ปี ที่ขาขวา และได้รับวัคซีนที่ รพช. ทุ่งสง เมื่อวันที่ 30 ก.ย. , 2 , 7 , 30 ต.ค. และนัดวันที่ 30 ธ.ค. 2545 การควบคุมป้องกันโรค ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่ผู้สัมผัสร่วมบ้าน 4 ราย รายที่ 2 เพศชาย อายุ 31 ปี อาชีพรับจ้าง อยู่บ้านเลขที่ 93/2 ม. 8 ลำนาว ต.เก่าแสน อ.นาบอน จ.นครศรีธรรมราช เริ่มป่วยและเข้ารับการรักษาที่ รพช.นาบอน วันที่ 3 ธ.ค. 2545 อาการ ชา เจ็บบริเวณที่ถูกสัตว์กัด กลืนลำบาก ปวดศีรษะ กลั้วน้ำ กลั้วลม เสียชีวิตวันที่ 7 ธ.ค. 2545 ผู้ป่วยมีประวัติถูกสุนัขไม่มีเจ้าของกัด เป็นรอยเขี้ยวมีเลือดออก ที่หลังมือขวา 2 แผล เมื่อวันที่ 16 ก.ย. 2545	ติดตาม สถานการณ์

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	
		<p>หลังถูกกัดด้วงแปลด้วยน้ำสบู่ ไม่ได้ฉีดวัคซีน สุนัขถูกตีตาย ไม่ได้ส่งหัวสุนัขตรวจ การป้องกัน ควบคุมโรค ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่ผู้ สัมผัส 16 ราย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ ประสานงานกับปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ ควบคุม โรคในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (ตั้งแต่ 1 ม.ค. - 22 ธ.ค. 2545 สำนักกระบาด วิทยาได้รับรายงานผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าทั่ว ประเทศจำนวน 26 ราย จาก 20 จังหวัด)</p>	
<p>โรคอุจจาระร่วงอย่าง แรงแจ (Severe diarrhoea) อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 11 - 12 ธ.ค. 2545</p>	<p>สสจ.ชลบุรี</p>	<p>ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง ตรวจ พบเชื้อ <i>Vibrio cholerae</i> El Tor inaba 2 ราย รายที่ 1 เพศชาย อายุ 47 ปี อาชีพรับจ้าง (ควาญช้าง) อยู่ที่ ม.7 ต.หนองปรือ อ.บางละมุง เริ่มป่วยวันที่ 11 ธ.ค. 2545 เวลา 20.00 น. อาการ คลื่นไส้ ถ่ายอุจจาระเหลวเป็นน้ำ รับประทานยา Lomotil อาการไม่ทุเลาและมีเหงื่อออกมาก จึงเข้ารับการรักษาที่รพช.บางละมุง ในวันที่ 12 ธ.ค. 2545 เวลา 14.30 น. ขณะนี้อาการทุเลา ได้ทำ Rectal swab ผู้สัมผัส 33 ราย พบเชื้อ 3 ราย อาหารที่สงสัย หอยแครงลวก ซื่อจากรถเร่ ราย ที่ 2 เพศชายอายุ 39 ปี อาชีพรับจ้าง อยู่ บ้านเลขที่ 499 ม. 5 ต.นาเกลือ อ.บางละมุง จ. ชลบุรี เริ่มป่วยวันที่ 10 ธ.ค. 2545 อาการถ่ายเป็น น้ำ เข้ารับการรักษาที่รพช.บางละมุง ในวันที่ 12 ธ.ค. 2545 ได้ค้นหาผู้สัมผัสในครอบครัวและชุมชน ทำ Rectal swab 34 ราย พบเชื้อ 1 ราย (ภรรยาผู้ป่วย) เก็บน้ำดื่ม น้ำใช้ บ้านผู้ป่วยส่งตรวจ ไม่พบเชื้อ (ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. - 22 ธ.ค. 2545 มี รายงานผู้ป่วยจำนวน 157 ราย ร้อยละ 25.54 อยู่ใน อ.บางละมุง และรายสุดท้ายที่พบเกิดในพื้นที่ที่เป็น สถานที่จัดกิจกรรมลูกเสือโลกในการจัดงาน</p>	<p>ติดตาม สถานการณ์</p>

		ชุมชนลูกเสือโลกครั้งนี้)	
โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
<p>โรคเลปโตสไปโรซิส (Leptospirosis)</p> <p>จ.ศรีสะเกษ 4-10 ธ.ค. 2545</p>	<p>สสจ. ศรีสะเกษ</p>	<p>ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคเลปโตสไปโรซิสจำนวน 18 ราย จาก 5 อำเภอ ภูมิลำเนาคนละหมู่บ้าน ไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางระบาดวิทยา ส่วนใหญ่อาชีพทำนา อายุระหว่าง 35-71 ปี ตรวจยืนยันด้วยวิธี Latex agglutination test (ตั้งแต่ต้นปีมีรายงานผู้ป่วยจำนวน 361 ราย เสียชีวิต 8 ราย)</p> <p>ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. - 22 ธ.ค. 2545 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรค เลปโตสไปโรซิสทั่วประเทศ จำนวน 5,899 ราย เสียชีวิต 99 ราย ผู้ป่วยร้อยละ 83 อยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ปี พ.ศ. 2544 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยทั่วประเทศ 10,216 ราย เสียชีวิต 171 ราย)</p>	<p>ติดตาม สถานการณ์</p>
<p>โรคอาหารเป็นพิษ (Food Poisoning)</p> <p>จ.สมุทรสาคร 4 ธ.ค. 2545</p>	<p>สสจ. สมุทรสาคร</p>	<p>ได้รับรายงานสอบสวนโรคจากรพช.บ้านแพ้ว สรุปว่าเมื่อวันที่ 4 ธ.ค. 2545 เวลาประมาณ 17.00 น. มีนักเรียนป. 3 - 6 จำนวน 25 คน จากโรงเรียนบ้านรางสายบัว ต.คลองตัน อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร เข้ารับการรักษา ด้วยอาการ ปวดท้อง อาเจียน หลายครั้ง เป็นผู้ป่วยนอก 24 ราย ผู้ป่วยใน 1 ราย กลับบ้านวันที่ 5 ธ.ค. 2545 จากการสอบสวน วันที่ 4 ธ.ค. 2545 เวลา 13.00 น. ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ให้นักเรียนชั้น ป. 3 - 6 เก็บผักตบชวาในคลองหน้าโรงเรียน เด็กที่ป่วยทั้งหมด ได้เก็บผลของต้นหมากเข้า นำมาแกะเมล็ดภายในรับประทาน หลังจากนั้นประมาณ 1 ชม. จึงเกิดอาการป่วย ต้นหมากเข้า มีลักษณะเป็นพุ่ม ใบปลายหยิกข้วย มีดอกสีเหลืองเล็ก ๆ ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีดำแตกเป็นแฉก ขนาดลูกเกาต์ด เนื้อข้างในมีสีขาว และมีรสมัน</p>	<p>ศึกษา ลักษณะ ความเป็นพิษ ของต้นไม้ชนิด นี้ ต่อไป</p>

ข้อมูลเพิ่มเติมรายงานการเกิดโรค/การระบาดต่อเนื่องจากสัปดาห์ก่อน

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคอาหารเป็นพิษ (Food poisoning) จ.พิษณุโลก 6 ธ. ค. 2545	สสจ. พิษณุโลก 18 ธ.ค.45	โรคอาหารเป็นพิษในกลุ่มผู้ร่วมนั่งวีปัสสนา จ.พิษณุโลก มีผู้ป่วย 67 ราย จาก 3,228 ราย ผล Rectal swab ผู้ป่วย 5 ราย แม่ครัว 3 ราย และตัวอย่างน้ำมะนาว/น้ำส้มปั่น ไม่พบเชื้อทุก ตัวอย่าง	จบการติดตาม

บันทึกท้ายบท

ขณะนี้ใกล้จะสิ้นปี พ.ศ. 2545 แล้ว จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ที่ได้รับจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีโรคที่น่าสนใจ ได้แก่ โรคพิษสุนัขบ้า ป่วย/ตาย 26 ราย โรคคอตีบ 24 ราย โรคไอกรน 14 ราย บาดทะยัก เด็กแรกเกิด 7 ราย ตาย 2 ราย โรคหัด 9,799 ราย ตาย 3 ราย โรคไข้มองอึกเสบ 306 ราย ตาย 34 ราย โรคไข้กาฬหลังแอ่น 31 ราย ตาย 10 ราย โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง (Passive+Active case) 865 ราย ตาย 8 ราย โรคเลปโตสไปโรซีส 6,146 ราย ตาย 103 ราย โรคมือเท้าปาก 3,602 ราย ตาย 2 ราย โรคไข้เลือดออก 108,100 ราย ตาย 173 ราย ในปี พ.ศ. 2545 บางโรคจะมีจำนวนน้อยกว่า ปี พ.ศ. 2544

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี สำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขต 3 เขต 4 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในภาคกลาง และสำนักโรคระบาดวิทยา ได้ร่วมกันเฝ้าระวังและสอบสวนโรคในการชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ที่อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 23 ธันวาคม 2545 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2546

ตั้งแต่วันที่ 23 - 25 ธันวาคม 2545 ได้เริ่มเฝ้าระวังและสอบสวนโรคพบว่า ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ การบาดเจ็บ อุจจาระร่วง และอาหารเป็นพิษ สาเหตุที่เกิดอุบัติเหตุมีหลายประการ เช่น ถนนภายในค่ายลูกเสือโลก ขรุขระ มีฝุ่นมาก ถนนลาดชัน และแคบ การก่อสร้างอาคาร ที่พัก และกางเต็นท์ สำหรับโรคอุจจาระร่วง สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการรับเชื้อมาก่อนเข้ามาพักในค่ายลูกเสือ และมีอาหารบางชนิดที่ต้องสงสัยในโรงอาหาร (West และ East Cafeteria) ซึ่งได้เก็บอาหารที่ต้องสงสัยและ Rectal Swab ผู้ป่วย ส่งตรวจศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชลบุรีแล้ว

ผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงและอาหารเป็นพิษ เป็นชาวต่างชาติ (อาสาสมัคร) ร้อยละ 55.2 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.0 ผู้ป่วยชาวไทย ร้อยละ 44.8 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 38.5

ขณะนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกำลังแก้ไขสิ่งบกพร่องต่างๆ และสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาแล้ว คาดว่าตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม เป็นต้นไป จะมีผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง อาหารเป็นพิษ และการบาดเจ็บ เพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่เฝ้าระวังและสอบสวนโรค คงจะมีงานเพิ่มขึ้นมากตลอดการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งนี้

คณะที่ปรึกษา

บรรณาธิการที่ปรึกษา

บรรณาธิการประจำฉบับ

บรรณาธิการผู้ช่วย/ฝ่ายผลิต

งานข้อมูล

งานพิสูจน์อักษร

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายแพทย์สมศักดิ์ วัฒนศรี

นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร นายองอาจ เจริญสุข

นายองอาจ เจริญสุข

นางกาญจณีย์ คำนาคแก้ว

นางสาวเพ็ญศรี จิตรนำทรัพย์ นางอนงค์ แสงจันทร์ทิพย์ นายประเวศน์ แยมชื่น

นางกาญจณีย์ คำนาคแก้ว นางพวงษ์ศิริ วัฒนาศูรศักดิ์ นางสิริลักษณ์ รังมีวงศ์